

УДК 344.7

DOI: 10.36550/2522-9230-2021-10-84-88

Рубцова Ірина Михайлівна,*аспірант кафедри конституційного та адміністративного права
Національного авіаційного університету*

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОВНОВАЖЕНЬ ТА КОМПЕТЕНЦІЙ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

В даній статті здійснено загальну характеристику повноважень та компетенцій органів публічної влади, що здійснюють державне управління у галузі охорони атмосферного повітря. Під атмосферним повітрям пропонуємо розуміти елемент навколишнього природного середовища, що становить собою невидиму суміш газів в межах території України та містить життєвоважливі хімічні речовини і сполуки, що необхідні для існування живих організмів.

Визначено, що суб'єктами публічної адміністрації у галузі охорони атмосферного повітря є система органів загальної та спеціальної компетенції, які здійснюють публічно-управлінські повноваження з метою відновлення, збереження, забезпечення якості атмосферного повітря та забезпечення права громадян на атмосферне повітря, а також вживають заходів необхідних для зниження рівня захворюваності населення внаслідок забруднення атмосферного повітря.

Суб'єкти публічної адміністрації у галузі охорони атмосферного повітря запропоновано поділити на дві групи: 1. суб'єкти загальної компетенції (Верховна Рада України, Президент України, Рада національної безпеки і оборони України) та 2. суб'єкти спеціальної компетенції (Кабінет Міністрів України (Уряд України), Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державна екологічна інспекція України, Міністерство охорони здоров'я України, місцеві державна адміністрації та органи місцевого самоврядування).

На підставі аналізу законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, які визначають їх адміністративно-правовий статус в цілому виокремлено повноваження даних суб'єктів саме в галузі охорони атмосферного повітря. Акцентовано увагу на спеціальних завданнях даних суб'єктів з метою збереження здоров'я нації.

Ключові слова: атмосферне повітря, адміністративно-правова охорона, заходи охорони, нормування викидів, забруднюючі речовини, юридична відповідальність.

Rubtsova I. GENERAL CHARACTERISTICS OF THE POWERS AND COMPETENCIES OF PUBLIC AUTHORITIES EXERCISING PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF AIR PROTECTION

This article provides a general description of the powers and competencies of public authorities exercising public administration in the field of air protection. Atmospheric air is proposed to mean an element of the natural environment, which is an invisible mixture of gases within the territory of Ukraine and contains vital chemicals and compounds necessary for the existence of living organisms.

It is determined that the subjects of public administration in the field of air protection are the system of bodies of general and special competence, which exercise public administration powers to restore, preserve, ensure air quality and ensure the right of citizens to air, and take the necessary measures, to reduce the incidence of air pollution due to air pollution.

The subjects of public administration in the field of air protection are proposed to be divided into two groups: 1. subjects of general competence (Verkhovna Rada of Ukraine, President of Ukraine, National Security and Defense Council of Ukraine) and 2. subjects of special competence (Cabinet of Ministers of Ukraine) (Government of Ukraine), Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine, State Ecological Inspectorate of Ukraine, Ministry of Health of Ukraine, local state administrations and local governments).

Based on the analysis of legislative and by-laws, which determine their administrative and legal status in general, the powers of these entities in the field of air protection are highlighted. Emphasis is placed on the special tasks of these actors in order to preserve the health of the nation.

Key words: atmospheric air, administrative and legal protection, protection measures, emission rationing, pollutants, legal liability.

Постановка проблеми. Ст.3 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» визначено, що державне управління в галузі охорони атмосферного повітря відповідно до закону здійснюють система суб'єктів, які наділені публічно-владними повноваженнями. Разом з тим, складність в визначенні їх компетенцій полягає в тому, що їх завдання, функції, повноваження визначені в підзаконних нормативно-правових актах, які визначають їх адміністративно-правовий статус в цілому, а не лише в галузі охорони атмосферного повітря. Саме тому, нашим завданням є здійснення загальної характеристики повноважень та компетенцій органів публічної влади, що здійснюють державне управління у галузі охорони атмосферного повітря, а також внесенні пропозицій щодо удосконалення їх діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання забруднення атмосферного повітря були предметом дослідження Є.О. Гіди, О.О. Обушак, С.А. Обушак, К.А. Мудрик, В.В. Петров, О.Р. Саркісов, В.І.Рибачек, А.В. Чугай, Е.Д. Гусева, Д.В. Кукуй, О.В. Ільїна, С.А. Боголюбова та ін.

Мета статті – проаналізувати основні повноважень та компетенцій органів публічної влади, що

здійснюють державне управління у галузі охорони атмосферного повітря.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ст.3 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» визначено, що державне управління в галузі охорони атмосферного повітря відповідно до закону здійснюють: Кабінет Міністрів України; центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища; центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я; Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування [8].

Даним законом не визначено повноваження та компетенція даних суб'єктів. Саме тому, розглянемо їхні завдання, функції, права та обов'язки у галузі охорони атмосферного повітря.

Окрім цього, на нашу думку, до суб'єктів, які наділені загальною компетенцією слід віднести Президента України та Верховну Раду України.

Повноваження Президента України у галузі охорони атмосферного повітря є загального характеру, та полягають у забезпеченні національної безпеки держави (елементом якої є саме екологічна безпека); здійснює представницькі повноваження, в тому числі, і щодо обговорення на міжнародному рівні питань зміни клімату, стану атмосферного повітря, впливу атмосферного повітря на здоров'я нації тощо; очолює Раду національної безпеки і оборони України; тощо.

Також з огляду на те, що Президент України очолює Раду національної безпеки і оборони України, то відзначимо, що даний суб'єкт здійснює такі повноваження в досліджуваній галузі: розробляє та розглядає на своїх засіданнях питання, які відповідно до Конституції України та законів України, Стратегії національної безпеки України належать до сфери національної безпеки і оборони, та подає пропозиції Президентові України, приймає рішення щодо: 1) визначає стратегічні національні інтереси України, концептуальні підходи та напрями забезпечення національної безпеки і оборони у екологічній сфері; 2) заходів екологічного характеру відповідно до масштабу потенційних та реальних загроз національним інтересам України; 3) оголошення в разі потреби окремих місцевостей України зонами надзвичайної екологічної ситуації тощо [1].

Наступним суб'єктом загальної компетенції, який ми б хотіли виокремити є Верховна Рада України. Не дивлячись на те, що Верховна Рада України належить до законодавчої гілки влади в частині прийняття законів України у галузі атмосферного повітря та діяльності профільного *Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування*.

До предмету відання даного Комітету відносяться: – охорона, збереження, використання та відновлення (відтворення) природних ресурсів, у тому числі надр, лісів, водних ресурсів, атмосферного повітря, тваринного та рослинного світу, природних ландшафтів; – збереження та збалансоване використання природних ресурсів виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу та освоєння космічного простору; – екологічна безпека, попередження та ліквідація наслідків природного лиха, техногенних аварій і катастроф, діяльність державних аварійно-рятувальних служб; – радіаційна та пожежна безпека; – цивільний захист населення; – правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації; – державна політика у сфері поводження з відходами (крім побутових); – державний моніторинг навколишнього природного середовища; – адміністративно-господарські санкції за забруднення навколишнього природного середовища; – створення, охорона та розвиток об'єктів природно-заповідного фонду України; – ліквідація наслідків Чорнобильської катастрофи, у тому числі надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України з цих питань; – правовий режим зон радіоактивного забруднення, у тому числі внаслідок Чорнобильської катастрофи; – запобігання негативним антропогенним змінам клімату; – екологічний аудит [2].

До наступної групи суб'єктів адміністративно-правової охорони у галузі охорони атмосферного повітря, на нашу думку, відносяться: Кабінет Міністрів України; Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів; Державна екологічна інспекція України; Міністерство охорони здоров'я України; місцеві державні адміністрації; органи місцевого самоврядування.

Розкриємо повноваження та компетенцію зазначених суб'єктів.

Кабінет Міністрів України (Уряд України) є вищим органом у системі органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів [3, ст.1].

До основних завдань Кабінету Міністрів України у галузі охорони атмосферного повітря належать: 1) забезпечення проведення державної політики щодо екологічної безпеки; 2) забезпечує розроблення та виконання державних і міждержавних екологічних програм; 3) координує діяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, пов'язану з охороною навколишнього природного середовища, виконанням державних, регіональних і міждержавних екологічних програм; 4) розроблення і виконання загальнодержавних програм екологічного розвитку; 5) спрямування та координація роботи міністерств, інших органів виконавчої влади, здійснення контролю за їх діяльністю [3,

ст.2].

Провідним органом на який покладено найбільшу чисельність повноважень у галузі охорони атмосферного повітря є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Міндовкілля є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної та в межах повноважень, передбачених законом, біологічної і генетичної безпеки [4]. Окрім того, Міндовкілля здійснює регулятивну діяльність щодо регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарних джерел. Перелік забруднюючих речовин переглядається Кабінетом Міністрів України не менше одного разу на п'ять років за пропозицією Міндовкілля та Міністерства охорони здоров'я України [8, ст.13].

За офіційною статистичною інформацією станом на 1 червня 2021 року перша 10-ка найбільших забруднювачів по викидах в атмосферне повітря виглядає наступним чином: 1. ПрАТ «ММК ім. Ілліча»; 2. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»; 3. ВП «Бурштинська ТЕЦ» ПАТ «ДТЕК Західенерго»; 4. ВП «Курахівська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго»; 5. ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»; 6. ВП Запорізька ТЕС ПАТ ДТЕК «Дніпроенерго»; 7. ПрАТ «МК «Азовсталь»; 8. ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат»; 9. Вуглегірської ТЕС ПАТ «Центренерго»; 10. ВП «Ладижинська ТЕС» ПАТ «ДТЕК Західенерго» [5].

Загальні обсяги забруднення (2019 рік): викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря – 2,459 млн. тонн; скидів стічних вод у водні об'єкти – 737,25 млн. м³; утворення відходів – 441,517 млн. тонн. У тому числі підприємствами, що входять до ТОП-100: викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря – 1,947 млн. тонн; скидів стічних вод у водні об'єкти – 628,92 млн. м³; утворення відходів – 411,443 млн. тонн [5].

Наступним суб'єктом у галузі охорони атмосферного повітря є Державна екологічна інспекція України (Держекоінспекція) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів і який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів [6].

Основними завданнями Держекоінспекції є: 1) реалізація державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів; 2) здійснення у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо: екологічної та радіаційної безпеки; охорони атмосферного повітря; формування, збереження і використання екологічної мережі; стану навколишнього природного середовища; поводження з відходами, небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами [6].

Держекоінспекція відповідно до покладених на неї завдань:

1) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств та в установленому порядку подає їх Міністрові захисту довкілля та природних ресурсів; 2) здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами - нерезидентами вимог законодавства: а) про екологічну та радіаційну безпеку, зокрема: щодо виконання умов висновків з оцінки впливу на довкілля, висновків державної екологічної експертизи; про моніторинг, звітність та верифікацію викидів парникових газів; б) про охорону атмосферного повітря, зокрема щодо: виконання загальнодержавних, галузевих або регіональних природоохоронних програм; наявності та додержання умов дозволів на викиди забруднюючих речовин; забезпечення безперебійної ефективної роботи і підтримання у справному стані споруд, устаткування та апаратури для очищення викидів забруднюючих речовин; додержання нормативів у галузі охорони атмосферного повітря; додержання екологічних показників нафтопродуктів (бензину автомобільного та дизельного палива), які реалізуються шляхом оптової та роздрібною торгівлі суб'єктами господарювання; порядку провадження діяльності, спрямованої на штучні зміни стану атмосфери і атмосферних явищ у господарських цілях; надання своєчасної, повної та достовірної інформації про стан атмосферного повітря, визначення видів і обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря [6];

2) надає центральним і місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування приписи щодо зупинення дії чи анулювання в установленому законодавством порядку дозволів, ліцензій, сертифікатів, висновків, рішень, лімітів, квот, погоджень, свідоцтв на спеціальне використання природних ресурсів, викиди і скиди забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, поводження з небезпечними хімічними речовинами, транскордонне переміщення об'єктів рослинного і тваринного світу (у тому числі водних живих ресурсів), а також щодо встановлення нормативів допустимих рівнів

шкідливого впливу на стан навколишнього природного середовища; вносить до відповідного органу ліцензування подання про позбавлення ліцензіата права на провадження виду господарської діяльності [6];

3) звертається до суду із позовом щодо: обмеження чи зупинення діяльності суб'єктів господарювання і об'єктів незалежно від їх підпорядкування та форми власності, якщо їх експлуатація здійснюється з порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища, вимог дозволів на використання природних ресурсів, з перевищенням нормативів гранично допустимих викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин, впливу фізичних та біологічних факторів, лімітів скидів забруднюючих речовин; визнання протиправними дій чи бездіяльності фізичних і юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців, органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб, про визнання недійсними індивідуальних актів або їх окремих частин, правочинів, що порушують вимоги законодавства про охорону навколишнього природного середовища [6];

4) складає протоколи про адміністративні правопорушення та розглядає справи про адміністративні правопорушення, накладає адміністративні стягнення у випадках, передбачених законом [6];

5) пред'являє претензії про відшкодування шкоди, збитків і втрат, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства з питань, що належать до її компетенції, та розраховує їх розмір, звертається до суду з відповідними позовами [6];

6) вживає в установленому порядку заходів досудового врегулювання спорів, виступає позивачем та відповідачем у судах [6];

7) здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних із діяльністю Держекоінспекції, її територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління [6];

8) розробляє та бере участь у розробленні проектів законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та інших актів законодавства з питань, що належать до її компетенції [6];

9) здійснює міжнародне співробітництво, забезпечує виконання зобов'язань, узятих за міжнародними договорами України, з питань, що належать до її компетенції, бере участь у підготовці міжнародних договорів України та відповідно до законодавства укладає міжнародні договори України міжвідомчого характеру [6];

10) забезпечує інформування громадськості про реалізацію державної політики з питань, що належать до компетенції Держекоінспекції [6];

11) бере участь у формуванні державного замовлення на підготовку фахівців у відповідній сфері [6];

12) здійснює функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери її управління [6];

13) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Наступним суб'єктом, який відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» здійснює державне управління в досліджуваній сфері є Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. МОЗ є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах: епідеміологічного нагляду (спостереження), імунопрофілактики, промоції здорового способу життя та запобігання факторам ризику, попередження та зниження рівня вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення, безпеки харчових продуктів, регламентації факторів середовища життєдіяльності населення, гігієнічної регламентації небезпечних факторів, створення національної системи крові, управління системою якості щодо безпеки крові, біологічної безпеки та біологічного захисту, боротьби із стійкістю до протимікробних препаратів, реагування на небезпеки для здоров'я та надзвичайні стани в сфері охорони здоров'я, а також забезпечення формування державної політики у сферах санітарного та епідемічного благополуччя населення [7].

Висновки. Узагальнюючи вищевикладене відзначимо, що суб'єктами публічної адміністрації у галузі охорони атмосферного повітря є система органів загальної та спеціальної компетенції, які здійснюють публічно-управлінські повноваження з метою відновлення, збереження, забезпечення якості атмосферного повітря та забезпечення права громадян на атмосферне повітря, а також вживають заходів необхідних для зниження рівня захворюваності населення внаслідок забруднення атмосферного повітря.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*, 1998. № 35. Ст.237.

2. Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання: затв. Постановою Верховної Ради України від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ. *Відомості Верховної Ради*, 2019. № 35. Ст.147.

3. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII. *Відомості Верховної Ради*, 2014. № 13. Ст.222.

4. Деякі питання Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 614. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2020-%D0%BF#n13>

5. Міндовкілля підготувало рейтинг «ТОП-100 найбільших підприємств-забруднювачів» за 2019 рік. URL: <https://mepr.gov.ua/news/37063.html>

6. Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2017 р. № 275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF#Text>

7. Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>

8. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16 жовтня 1992 року № 2707-XII. Відомості Верховної Ради України, 1992. № 50. Ст.678.

REFERENCES:

1. Pro Radu natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy. (1998, March 5). [On the National Security and Defense Council of Ukraine]. Zakon Ukrainy vid 5 bereznia 1998 roku № 183/98-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 35, 237 [in Ukrainian].

2. Pro perelik, kilkisnyi sklad i predmety vidannia komitetiv Verkhovnoi Rady Ukrainy deviatoho sklykannia. (2019). [On the list, quantitative composition and subjects of the committees of the Verkhovna Rada of Ukraine of the ninth convocation]. Postanovoioi Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 29 serpnia 2019 roku № 19-IX. *Vidomosti Verkhovnoi Rady*, 35, 147 [in Ukrainian].

3. Pro Kabinet Ministriv Ukrainy. (2014, February 27). [On the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Zakon Ukrainy vid 27 liutoho 2014 roku № 794-VII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady*, 13, 222 [in Ukrainian].

4. Deiaki pytannia Ministerstva zakhystu dovkillia ta pryrodnykh resursiv. (2020). [Some issues of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25 chervnia 2020 r. № 614. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614-2020-%D0%BF#n13> [in Ukrainian].

5. Mindovkillia pidhotuvalo reitynh «TOP-100 naibilshykh pidpriemstv-zabrudniuvachiv» za 2019 rik. (2019). [The Ministry of Environment has prepared a rating of "TOP-100 largest polluting enterprises" for 2019]. Retrieved from: <https://mepr.gov.ua/news/37063.html> [in Ukrainian].

6. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu ekolohichnu inspektsiiu Ukrainy. (2017). [On approval of the Regulations on the State Ecological Inspectorate of Ukraine]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19 kvitnia 2017 r. № 275. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

7. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo okhorony zdorovia Ukrainy. (2015). [On approval of the Regulation on the Ministry of Health of Ukraine]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25 bereznia 2015 r. № 267. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

8. Pro okhoronu atmosferneho povitria. (1992, October 16). [On protection of atmospheric air]. Zakon Ukrainy vid 16 zhovtnia 1992 roku № 2707-XII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 50, 678 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 14.04.2021

УДК 347.965

DOI: 10.36550/2522-9230-2021-10-88-93

Старовойтова Світлана Миколаївна,
здобувач ПВНЗ «Університет сучасних знань»
e-mail: starovoitova_sv@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-3766-1251>

ЮРИДИЧНИЙ СКЛАД АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ЗА ПРОЯВ НЕПОВАГИ ДО СУДУ АБО КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

Статтю присвячено аналізу юридичного складу адміністративного правопорушення за прояв неповаги до суду або Конституційного Суду України, передбаченого ст. 185-3 КУпАП.

Розкрито зміст основних елементів юридичного складу адміністративного правопорушення за неповагу до суду або Конституційного суду. Вказано, що на відміну від усталеного твердження об'єктом адміністративного правопорушення є не суспільні відносини у сфері судочинства, а конкретний їх елемент – обов'язок дотримання учасниками судового розгляду встановлених правил поведінки як частина змісту процесуальних правовідносин. З'ясовано, що діяння як ознака об'єктивної сторони правопорушення, передбаченого ст. 185-3 КУпАП, може проявлятися у дії чи бездіяльності. Висвітлено основні можливі прояви дій та бездіяльності як прояви неповаги до суду або Конституційного суду України. Підтримано пропозиції щодо формалізації загальних правил поведінки в суді та під час судового засідання. Доведено необхідність дослідження співвідношення процесуальних та адміністративних